

Gondolatok a Weöres-fesztiválról

2016-ban szervezi a Drámapedagógiai Társaság a XXV. Weöres Sándor Országos Gyermekszínjátszó Találkozót. Negyedszázad hatalmas idő egy ember életében, egy civil rendezvény életében pedig szinte már történelem.

Picit az előzményről: a rendszerváltás utáni négy évben szünet volt a gyermekszínjátzásban, az úttörőszövetség megszűnte után nem volt egyetlen „hivatal” sem, amely vállalta volna azt a hatalmas feladatot, hogy több száz csoport „életét” megszervezze.

1992-ben indult el a Weöres országos fesztiválsorozata (előtte, 1991-ben volt már Weöresről elnevezve egy meghívásos rendezvény: ez a határon túl és innen élő csoportok találkozásáról szólt).

Azt hiszem, nem legitimálja semmi sem jobban ezt a rendezvénysorozatot, mint az, hogy minimális állami segítséggel, gyakorlatilag öntevékenyen megvalósult már huszonnégyszer, volt, amikor több mint négyszáz csoport részvételével.

A kérdés nem is az, hogy kell-e Weöres, hanem az, hogy hogyan legyen a jövőben.

A jelenlegi fesztiválrendszer háromfordulós, és egyértelműen a képzetesebb, jobb csoportoknak kedvez. Egy színjátszó számára ugyanis nagyobb jutalmat nem tudok elképzelni, mint egy többnapos fesztivált, és ebben a jutalomban csak a legjobbak részesülhetnek.

Nézzük végig azokat a kérdéseket, amelyek mint örökzöldek, minden egyes fesztiválon, zsűrizésen előfordulnak.

Legelső, legtöbb vitát, sértődést, nézeteltérést generáló kérdés a zsűrizés.

Ki zsűrizzen? Kritikus? Dramaturg? Rendező? Gyakorló szakember? Drámapedagógus? Profi?

A szakma nagy öregjei? Amatőr? Zsűrizzen a színész? Etikus-e, ha zsűrizik az is, aki részt vesz a versenyben? Ki az, aki a legjobb gyakorlati tanácsokat tudja adni a gyakorló rendezőnek? Nem emlékszem a felsorolt választékból olyanra, amit az elmúlt két évtizedben nem próbáltunk volna ki.

Felmenő rendszer: jelenleg három szintű a Weöres. Megyei – regionális – országos. Jó-e ez? Jó, hiszen egy csoport, amelyik továbbjut az országosra, mondjuk a március végi, április eleji megyei versenytől a zsűri kritikáját, segítségét felhasználva céltudatosan készülhet még plusz két hónapot. Nem jó, mert a csoport, amelyik „elvértett” a megyein, márciustól saját magára van utalva, vagy van fellépési lehetősége, vagy nincs. Miért arra a húsz egynéhány csoportra kell költeni a költségvetés nagy részét, akik eljutottak az országosig? Hogyan lehetne megmutatni minél több helyen a legkiemelkedőbb gyermekszínjátszó előadásokat? Hogyan lehetne a megyein tovább nem jutó csoportokat aktívabbá tenni? Megvalósul-e a Weöres-fesztiválban az, hogy a drámát és a színjátzást minél több gyerekekhez kellene eljuttatni?

Minősítés. Évek óta arany, ezüst, bronz, valamint a nem vállalható előadásoknak emléklap az értékskálánk. Kell-e az emléklap? Nem megalázó-e egy csoport számára egy évnyi munka után ezzel elmondani azt, hogy gyakorlatilag mindent rosszul csináltak. Kit minősít a minősítés? A gyereket, a csoportot, a csoportvezetőt? Tudunk-e igazából mit kezdeni a „nem kért minősítést” kategóriával?

Ha játszó gyerekek számára káros, a néző gyerekek számára pedig kínos az előadás, megteheti-e a zsűri azt, hogy ad egy bronzot, és felmenti evvel a csoportvezetőt? Egy győri ezüst ér-e annyit, mint egy szolnoki arany? Egyáltalán, van-e egy alsó szintje az országos minőségnek?

Szervezés. Mindannyian tudjuk, hogy nagyon kevés igazán jó helyszínünk van. Nincsenek igazán jó kamaratermek. A tényleg jó színpadok pedig megfizethetetlenek számunkra. Hogyan tudjuk ezt áthidalni? Nagyon nagy segítséget szoktunk kapni azoktól a közművelődési

szakemberektől, akik ezt lélekből csinálják. Mindig ugyanaz a névsor. És folyamatosan szűkül. Mi lesz, ha elfogy?

Képzés. 120 órás gyermekszínijátzó rendezői képzés most nem fut. Egy-egynapos, viszonylag nagyszámú érdeklődőt vonzó képzések zajlanak országszerte. Hogyan lehetne a mai állóvizet felkavarni?

Miért mutat folyamatosan csökkenő tendenciát a Weöresen induló csoportok száma? A képzéssel van kapcsolatban, vagy a zsűrizéssel? Netalántán a köznevelésben lezajló változásoknak?

Elegendő bevonása-e a magyar gyermekszínijátzás életébe a határon túli csoportoknak az, hogy meghívunk évente négy-öt csoportot az országos fesztiválra?

Az eddigi gyakorlat nincsen kőbe vésve. Az, hogy megszoktuk, nem jelenti azt, hogy nem lehetne jobb. Abban is biztos vagyok, hogy nem tettem fel az összes fontos kérdést, ami felmerül, felmerülhet a Weöressel kapcsolatban. Annyi volt a szándékom, hogy megpróbáljam minél több szempontból körbejárni azt, amit huszonéve Weöresnek nevezünk, és oly sok csoportnak, csoportvezetőnek volt nagyon-nagyon fontos az életében. Próbájuk meg együtt továbbgondolni, hiszen a miénk.

Fót, 2015. november 10.

Kis Tibor